A°. 1838. N°. 138.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 17 November.

De landen aan de Middellandsche zee.

Het is een der eigendommelijkste verschijnsels in de geschiedenis, dat uitgestrekte landen en groote volken, welke eenen hoogen trap van welvaart en beschaving bereikten, in den loop der tijden weder vervallen en afnemen, als meest al het eenmaal verkregene voor het menschen-geslacht vruchteloos zijn. Het menschelijk verstand heeft tot op heden het doel dezes wissels nog niet kunnen doorgronden, staart nog te vergeefs in dat wereldbestuur, door hetwelk een almagtig Wezen het lot des menschdoms regelt.

De sporen van zulken wissel vertoonen zich op de verschillendste punten der aarde; ook de landen aan de Middellandsche zee hebben dien ondervonden, en wel in tijden die ons uit de geschiedenis genoegzaam zijn bekend.

De landen aan de Middellandsche zee behooren tot de gezegendste der aarde. Met alle gaven der natuur zijn zij rijk bedeeld, en hun mild klimaat bevordert de ligchamelijke en verstandelijke ontwikkeling des menschen meer dan andere.

In de oudste tijden waren ook die streken reeds de zetels der beschaving van het menschelijk geslacht. Hier bloeiden Egypte, Phoenicië, Etrurië, Griekenland en Rome.

Ook na den val van het Westersche rijk, 476, tot na de verovering van Konstantinopel door de Turken, bleven die landen de hoofdzetel der beschaving. In Griekenland en Klein-Azië stond toen het Byzantijnsche rijk met zijne verfijning. Bij de Arabieren die sedert de 7de eeuw Syrië, Egypte, de kusten van Noord-Afrika, Spanje en de groote eilanden overmeesterd hadden, kwamen, nadat de eerste storm der verovering voorbij was, kunsten en wetenschappen spoedig in eer. Bagdad en Cordova waren toen de hoogescholen van bijna geheel de beschaafde wereld; en in de kruistogten zijn de Duitsche, Fransche en Engelsche ridders de barbaren, die de beschaafdere volken in Griekenland en Azië ontmoeten. Toen ver- [illegible] tot rijkdom en aanzien, en bereikten eenen bloei, dien wij thans nog bewonderen. Gedurende de middeleeuwen derhalve waren de landen der Middellandsche zee de zetels van welvaart en luister; uit Griekenland, uit Spanje en Italië verbreidde zich toen de beschaving naar Europa's noordelijke landen.

Maar dit alles veranderde in den aanvang der 16de eeuw. Toen nam de bloei dier landen af en verviel hun gezag in het staatkundige. Verscheidene oorzaken hadden daartoe bijgedragen. De voornaamste was de uitbreiding van de heerschappij der Turken. Deze ruwe Tartaarsche volkstam had reeds vroeger, uit het noord-oosten indringende, voet gevat in Klein-Azië. In 1453 gelukte het hun Konstantinopel te veroveren, en daarmede het gansche Grieksche rijk. Van 1512 tot 1519 beoorloogde SELIM I zegevierend Syrië en Egypte; en kort daarna erkenden ook de nieuw gegronde Barbarijsche staten, Algiers, Tunis en Tripoli de opperheerschappij der Porte. Het grootste gedeelte van de kust der Middellandsche zee geraakte alzoo onder Turkschen scepter. Waar evenwel die Turken heerschten, daar verdween ook de beschaving en verwilderden de landen.

Eene tweede oorzaak van het verval der landen aan de Middellandsche zee was de ontdekking van den nieuwen zeeweg naar Oostindië, door VASCO DE GAMA. Europa's handel met het oosten en voornamelijk Oostindië, die tot toen zijne rigting over de Middellandsche zee genomen had, ging van toen af aan over de kaap de Goede Hoop, en de havens der Middellandsche zee werden verlaten.

De derde oorzaak was, dat, ten gevolge der beide gemelde omstandigheden, alsmede door de veranderde krijgskunde, door de vermeerderde magt der vorsten, en de oneenigheden, welke zij onder de Italiaansche steden aankweekten, deze steden, die te voren leven en werkzaamheid over de gansche zee verspreid hadden, hare kracht verloren, en gedurig dieper zonken.

Eindelijk droeg ook de ontdekking van Amerika bij; naardien Spanje en Portugal op de nieuwe landen in het westen hunne oogen rigtten, de overige staten deze rigting volgden en de handel in de Middellandsche zee geheel verwaarloosd werd.

Deze voorvallen, die als slag op slag elkander volgden, rigtten de welvaart, de beschaving en het staatkundig gezag der landen aan de Middellandsche zee; en drie eeuwen lang; van 1500 tot 1800, traden zij in den achtergrond, terwijl de zetel der Europische politiek naar Spanje, Duitschland, Frankrijk en Engeland verlegd werd.

Eerst in onze tijden is voor de bedoelde landen een nieuw leven aangebroken. Ook hier is het een zamenloop van verschillende omstandigheden die daartoe medewerkten. Tot dit herleven des handels aan de Middellandsche zee draagt vooreerst bij de uitbreiding van Rusland aan de Zwarte zee. Rusland, welks invloed zich thans ver in de Middellandsche zee uitstrekt, was nog in het laatst der 18de eeuw geheel van de Zwarte zee afgesneden. Eerst onder KATHARINA II bekwam het bij den vrede van Kutschuk Kainardge, 1774, van Turkije eenige streken aan de Zwarte zee, die allengs westelijk tot aan den mond van den Donau en oostelijk tot aan de kust van Klein-Azië uitgebreid werden. Hierdoor is thans voor het binnenste des grooten rijks de handel naar het zuiden geopend, en men zag zeer spoedig de steden Odessa, Cherson, Taganrog en andere in bloeijende welvaart.

Tot het herluiken der landen aan de Middellandsche zee droeg verder bij Griekenlands bevrijding van de Turksche heerschappij; vermits daardoor de Grieksche handel en scheepvaart eene nieuwe vlugt nemen, en die staat een eigen onafhankelijk leven begint.

Eveneens behooren hiertoe de voorvallen in Egypte; hetwelk MEHEMED-ALI, gedeeltelijk uit staatkunde, gedeeltelijk om zijne, wel is waar meestal slecht gegronde hervormingen te schragen, in nadere betrekking met de Europische staten gebragt heeft.

Vervolgens werkt hier mede het nieuwe stelsel, hetwelk de sultan thans ter beheersching zijner staten aangenomen heeft, en waardoor de afzondering, waarin tot nog toe Turkije van de overige Europische staten stond, meer en meer ophoudt, de Porte als nieuw lid in het Europische statenverband optreedt, en de betrekkingen van dat volk met het overige Europa steeds menigvuldiger worden.

Wijders ontdekt men eene andere reden voor dit nieuwe ontluiken, in de welvaart, welke de Oostenrijksche landen aan de Middellandsche zee genieten, en ten gevolge waarvan Triest zich reeds tot eene eerste haven der Middellandsche zee verhief.

Daarbij komt de verovering van Algiers door Frankrijk, waardoor niet alleen de Barbarijsche zeerooverstaten uitgeroeid, maar ook voor de welvaart van Noord-Afrika en Zuid-Frankrijk een groote stap gedaan is.

Eindelijk moet hierbij ook gerekend worden, dat Groot-Britanje, hetwelk door het bezit van Gibraltar en Malta, alsmede door het protectoraat over de Ionische eilanden, in de Middellandsche zee vasten voet nam, met de dat land eigene werkdadigheid zijnen handel aldaar poogt uit te breiden, en den handelsweg door de Middellandsche zee naar Oostindië weder tracht te openen.

Door het zamentreffen dezer oorzaken beginnen de landen der Middellandsche zee als uit eenen sluimer te ontwaken; hun handel vermeerdigt zich op alle punten; geregelde stoombooten bespoedigen het verkeer; de Middellandsche zee heeft op dit oogenblik, geheel daargelaten nog het Oostersche vraagstuk, staatkundige beduiding gekregen, en gaat eene immer luisterrijker toekomst te gemoet. De Europische staten zelven verwonderen zich, hoe zij die heerlijke landen tot nog toe zoo zeer konden verwaarloozen.

INDIE.

De *Naval and Military Gazette* van 3 November deelt eenige nadere bijzonderheden mede omtrent troepenzendingen. De Indische regering moet ten dringendste nog meer Europische troepen aangevraagd hebben; de gouverneur-generaal schreef, volgens die opgaven, naar Ceylan en St Mauricius, om van elk dier beide eilanden een regiment te hebben, indien het eenigzins gemist worden kon. — Een bataljon garde te voet moet naar Malta vertrekken, om het garnizoen in zijne dienst te verligten, daar die het aldaar thans aanwezige handvol troepen zwaar drukt.

TURKIJE.

Konstantinopel, 24 *October*. Den 20sten had de Fransche gezant, admiraal *Roussin*, eene audientie bij den sultan om hem den brief van kennisgeving der geboorte van den graaf van Parijs, namens Z. M. den koning *Lodewijk Philips*, te overhandigen. — In de politiek is er nog weinig veranderd, de gezantschappen van Groot-Britanje en Rusland zijn bijna onafgebroken in correspondentie met de Porte, waarbij intusschen lord *Ponsonby*, naar het schijnt, meer vertrouwen geniet dan de heer v. *Boutenieff*. — De vereenigde Turksch-Engelsche vloot bevindt zich voortdurend in de wateren van Smyrna. — Uit Egypte hebben wij geen latere berigten; in Syrië heerscht rust.

ITALIE.

Rome, 1 *November*. De aanwezigheid des keizers van Oostenrijk in Milaan heeft onder anderen ten gevolge gehad, dat de tot domein verklaarde goederen der Maltheser orde aan de orde teruggegeven zijn, en deze vrijheid verkreeg, nieuwe commandeurschappen, door middel van vrijwillige bijdragen, op te rigten. Het militaire doel der orde is door tijdsomstandigheden lang vervallen; slechts de verzorging der zieken, het hoofd-oogmerk der eerste ridders in Jerusalem, is in den laatsten tijd weder opgekomen, en er zijn hier, gelijk in eenige andere steden, ten dien einde hospitalen opgerigt. De teruggave der goederen in Lombardije is des te gewigtiger, omdat daardoor de overige Italiaansche staten zich opgewekt zouden kunnen vinden, ook het in hun bezit verkeerende eigendom der orde aan dezelve terug te geven.

DUITSCHLAND.

Stuttgart, 4 *November*. Met de aannadering van het duistere jaargetijde beginnen ook de spookverschijningen weder, welke bijna inheemsch en bijzonder bij ons gewoonlijk zijn. De laatste bijdrage tot dit hoofdstuk werd dezer dagen bij Busch geleverd, vijf uren van hier, alwaar eene onder grooten toeloop van nieuwsgierigen bewerkstelligde geestverdrijving de aangeduiden door teekenen en wonderen overtuigen zou. Eene vrouw, die sinds lang aan verschijningen leed, had het spook, waardoor zij geplaagd werd, eindelijk zoo ver gebragt dat het ter uitdrijving rijp was; en deze uitdrijving zou op eenen bepaalden dag, in het bosch, onder eenen grooten beuk plaats grijpen. Daar dit schouwspel, om der twijfelaars en ongeloovigen wille, vooruit aangekondigd was, waren er ongeveer 500 toeschouwers opgekomen, om het spook en zijne uitdrijving bij te wonen. De geestenzienster had alles voorzegd, hoe het komen zou, eerst eene slang welke zich om hare voeten kronkelen, haar echter geen leed doen zou, dan een beer, die zich even onschuldig zou gedragen, en zoo voorts nog eene menigte andere spookverschijningen, gelijk die in de Kernersche verlossings-verhalen mede paraderen. Het vergaderde publiek stond in de gespannenste verwachting. De eerste verschijning, de slang, bleef achterwege, de tweede, de beer, vertoonde zich niet; de derde verschijning was de policie die aan de zaak een einde maakte. (*Fr. Merk.*)

Frankfort, 12 *November*. Een fransche diplomaat, wien men gisteren in een gezelschap zijn gevoelen vroeg omtrent de Aziatische zaken, antwoordde: *Les destinées de l'Asie vont se décider par deux chats* (Schahs) *dans les plaines des rats*. (d'Hérat).

Uit Stuttgart meldt men van den 8sten, dat de erfprins *van Oranje* daar ongeveer 14 dagen vertoeven zal. In Mei zou de bruiloft gevierd worden; dan althans moet het uitzet, waarvoor 100,000 gulden bestemd zijn, gereed wezen. — De hertog van *Saksen Weimar* en zijn zoon bevonden zich ook nog aldaar.

— Uit Hannover schrijft men, dat er te Hildesheim ongeregeldheden hebben plaats gehad. De militaire magt was genoodzaakt tusschen beide te komen. Het onderzoek naar de aanstokers is reeds begonnen. Ook wordt er streng onderzoek gedaan om te vernemen of de brand in het koninklijk paleis te Luneburg aan kwaadwilligheid toe te schrijven is.

PRUISSEN.

PARTICULIERE CORRESPONDENTIE. *Berlijn*, 10 *November*. Eene Babylonische verwarring heerscht thans in Duitschland onder alle godsdienstgenooten. De joden treden nu ook in het strijdperk des ouden met den nieuwen tijd. In getale hebben de aanhangers van den ouden sleur die meerderheid, welke ten alle tijde de menschen, die den grooten hoop uitmaken, boven de verlichte bezitten. Maar opmerkelijk is het, dat de regering, die in de katholieke en luthersche zaken de vorderingen van den nieuwen tijd meent te verdedigen, bij de joodsche zich de partij der Talmudisten schijnt aan te trekken. Dit is het gevolg der vrees, dat de pogingen der hervormers eene nieuwe sekte daarstellen mogten; terwijl een naauwkeurig onderzoek der zaak de overheden bewijzen zou, dat er niets anders beoogd wordt dan eene hervorming der sinds vele eeuwen ingeslopen misbruiken." (Dit wordt *altijd* beweerd door de hervormers; terwijl de anderen beweren, dat, hetgeen de eersten misbruiken noemen, zulks geenszins is. Het ware wenschelijk, dat de regeringen zich niet met zaken bemoeiden, die haar niet aangaan. Het is een belagchelijke waan, iemand te willen voorschrijven wat hij *gelooven* moet.) »Alzoo wordt den joden het regt geweigerd, waarop men voor de christelijke hervorming aanspraak maakt, en dit is niet billijk." (Zeer juist; maar men zij dan ook consequent; men bekenne dan, dat iedereen reformeren mag — want of hij in *zijne* beschouwing gelijk heeft, dit zal toch wel niet afhangen moeten van het oordeel der tegenpartij, noch van eenen derden, die zich als beoordeelaar daarvan opwerpt; — dat, als gevolgelijk morgen eenige geloofsgenooten *misbruiken* vinden in de bestaande Pruisische staats-godsdienst, het hun moet vrijstaan die zoogenaamde misbruiken, voor zoo veel hun aangaat, te hervormen; en dit weigert bijna elke regering; gelijk in het staatkundige elke regering, uit eene revolutie ontstaan, het regt van revolutie aan anderen betwist: de onbetwistbare regel; wat men als mensch voor zich vordert, moet ook aan anderen worden toegekend, wordt altijd in den wind geslagen, *et nul n'aura raison que nous et nos amis.*)

»Van de toekomende jaar, hier in werking te brengen *Rentenanstalt* mag men de heilrijkste vruchten verwachten; de geschiktste en meest vertrouwen verdienende geldmannen dezer stad staan aan het hoofd der inrigting, welke niet op goed geluk of uit speculatie gevestigd wordt, maar na een elfjarig voorbereidend onderzoek, gedurende hetwelk men met het buitenland (als ik mij niet dwaal, ook met Amsterdam) in briefwisseling stond, om statistieke opgave nopens de resultaten van dergelijke inrigtingen en de sterfte-verhoudingen te verzamelen.

»De tegenwoordig hier aanwezige Russen, welke onze artillerie onderrigt geven moeten in het schieten met eene bijzondere soort van houwitsers, kosten den staat aan dagelijksch onderhoud ongeveer 300 daalders, en men vindt derhalve het geschenk des Russischen keizers een weinig duur; te meer daar het hoogst twijfelachtig is of er eenig praktisch nut uit te trekken valt.

»Men heeft wel ongelijk als men het privaat-personen euvel neemt, dat zij snuifdozen, ringen enz. van gekroonde hoofden ten geschenke ontvangen, te gelde maken, vermits er, bij ons weten, prinsen, rijke prinsen, zijn, die dezelfde handelwijze volgen. De paarden, welke de Turksche sultan aan zekeren prins ten geschenke gaf, staan niet meer in deszelfs stal, maar in dien van een paardenkooper, die den prins daarvoor een geheel Engelsch paard in afrekening gegeven heeft.

»De tusschen het *Amsterdamsche Handelsblad* en het *Kölner Organ für Handel und Gewerbe* gevoerde strijd heeft ook hier opzien gebaard. Men heeft laatstgenoemd blad onlangs van Belgische sympathiën beschuldigd, eene afgezaagdheid wier doel duidelijk genoeg bleek, hetwelk nogtans door zulke middelen nooit bereikt zal worden. De stemming voor Holland, in handelsopzigten, is in Pruissen eene onzijdige, of wordt dit met den dag; het *Handelsblad* zou wel doen, indien het zich het droombeeld uit het hoofd zette, dat heden ten dage nog staten en volken wegens staatkundige predilectiën en antipathiën zich handelsbekortingen gevallen laten. Doen het de Hollanders, zelfs opzigtens België, gaarne, en zouden zij er zonder volstrekte noodzakelijkheid wel toe besluiten? — Moge althans het Amsterdamsch blad zijne patriotsche hevigheid wat temperen, als het ten minste de belangen der Hollandsche natie bij de thans gevoerde onderhandelingen met de Duitsche tolstaten bevorderen wil. Verwijten en trots zijn ten huidigen dage de wapenen niet, waarmede men handels-voordeelen verwerft."

ENGELAND.

Londen, 11 *November*. Volgens een dagblad, hetwelk bepaaldelijk aan de militaire aangelegenheden is toegewijd, zou het bewind bedacht wezen op eene vermeerdering der krijgsmagt te lande. — Iets zekers blijkt intusschen hiervan nog niet. Alleen wordt verzekerd, dat [illegible] bestemd zijn, om onverwijld naar Oostindië te vertrekken.

Londen, 12 *November*. De *Morning-Post* deelt een schrijven uit 's Hage mede, voor welks bijzonderheden dit blad instaat, en volgens hetwelk het de tegenwoordige gesteldheid wil doen kennen van de onderhandelingen betrekkelijk de Hollandsch-Belgische kwestie, die, zegt het, eene onmiddellijke oplossing nabij is. Volgens dezen brief zou België sedert veertien dagen het gewijzigde traktaat der conferentie ontvangen hebben met uitnoodiging, om hetzelve aan te nemen. De wijziging van art. 9 wordt als onbeduidend beschouwd en betreft slechts de loodsgelden. De verandering ten opzigte der schuld is slechts eene eenvoudige wijziging in den vorm, waardoor het aandeel van België tegenover Holland tot op vijf millioen guldens wordt verminderd, doch die de lasten van dit land tegenover andere mogendheden zou verhoogen, zoodat eigenlijk de gemaakte wijzigingen slechts eene voldoening voor België's eigenliefde zouden zijn. De correspondent van den *Morning-Post* gelooft, dat alles vóór de opening der Fransche kamers (17 December) geschikt zal zijn.

— Prins *Lodewijk Napoleon* was jl. Vrijdag incognito naar Londen gekomen om den plegtstatigen optogt van den lord mayor bij te wonen. Hij werd door het volk herkend; men omringde zijn rijtuig, en hij werd met luid geroep van: leve *Napoleon!* leve *Bonaparte!* begroet.

— Men heeft berigten uit Lissabon dd. 4 November. Daags te voren was de koningin gelukkig van een prins verlost.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 *November*. Bij ordonnantie des konings zijn benoemd:

De hertog *de Montebello* tot ambassadeur te Napels.

De baron *Mortier* tot gezant bij het Zwitsersche Eedgenootschap.

De baron *de Bois le Comte* tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister te 's Gravenhage.

De baron *B. de Varennes* tot buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister te Lissabon.

De heer *E. A. de Tallenay* tot minister-resident bij de groot-hertogen van Mecklenburg-Schwerin, Mecklenburg-Strelitz en Oldenburg, benevens de Vrije- en Hanzee-Steden.

— Het *Journal des Débats* deelt het volgende berigt mede uit Madrid, dd. 5 November.

Onze gesteldheid wordt al meer en meer zorgwekkend, zelfs is het twijfelachtig of het ministerie *Frias* nog wel op het tijdstip van de opening der Cortes zal bestaan. De geëxalteerde partij houdt niet op, de bevolking aan

te zetten, ten einde te beletten, dat die staatsvergadering plaats hebbe, omdat zij weet dat de meerderheid stellig naar de gematigde denkwijze overhelt. Van eenen anderen kant eischen de hoofden der nationale garde en de stedelijke autoriteiten de wegzending van het ministerie en eene verandering van regeringstelsel, in de hoop, die echter wel honderdmaal is teleurgesteld, dat meer geestkrachtige patriotten, dat is de *Mendizabals* en *Calatravas*, eene verschillende wending aan de zaken zullen weten te geven. De eerste daad van een uit heethoofden bestaand ministerie zoude onmisbaar de ontbinding der tegenwoordige Cortes wezen.

— Onder dagteekening van 5 November wordt uit Madrid het volgende geschreven:

Het is hier tamelijk rustig, ten gevolge van de door de overheden genomen krachtdadige maatregelen; intusschen blijven de gemoederen in eenen staat van ongerustheid verkeeren, want men is zonder tijdingen uit het leger.

De reeds hier aangekomen leden der Cortes hebben eene voorloopige vergadering gehouden tot het benoemen der kommissie, welke H. M. tot het houden der openingsaanspraak zal binnen geleiden.

Men gelooft niet, dat het ministerie zich zal kunnen staande houden.

Te Valencia hebben nogmaals executiën plaats gehad; men vreest dat deze schrikkelijke voorbeelden in andere steden bloedige navolging zullen vinden.

Generaal *Alaix* wordt elk oogenblik verwacht. De arrestatiën duren voort.

— Men beschouwt de ontruiming van Ancona als genoegzaam zeker. Het bewind van koning *Philips* zal daardoor de pauselijke regering op nieuw aan zich verbinden. De opposanten, de doctrinaires niet uitgezonderd, beklagen er zich steeds over, en het blad der laatstgenoemden beweert, dat, vóór den heer *Molé*, geen minister daartoe zou hebben durven overgaan, zonder bepaalde waarborgen voor het vervolg.

— Uit Toulon wordt gemeld, dat de telegraaf bevel heeft overgebragt voor het linieschip *le Diadème*, om den 10den, met nog twee korvetten, in zee te steken en naar Ancona te stevenen, ten einde aldaar de Fransche bezetting, sterk 1,750 man, aan boord te nemen, en naar Frankrijk terug te voeren.

BELGIE.

Brussel, 13 *November*. Heden ten 1 ure heeft de opening der vertegenwoordigende kamers alhier plaats gehad, en is bij deze gelegenheid door vorst *Leopold* de volgende aanspraak gedaan:

» De betrekkingen van goede vriendschap, welke ik met de mogendheden aangeknoopt heb, blijven voortduren. Traktaten van handel en scheepvaart zijn met Frankrijk en de Ottomanische Porte gesloten, terwijl onderhandelingen tot hetzelfde doel met andere mogendheden zijn geopend; wij verwachten daarvan insgelijks eenen gunstigen uitslag.

» Onze geschillen met Holland zijn nog niet geregeld; de regten en belangen des lands zijn de eenigste rigtsnoer van mijne staatkunde; zij zijn met de zorg behandeld, welke derzelver gewigt vordert; zij zullen met volharding en moed verdedigd worden. (*Luide en eenparige toejuichingen uit alle deelen der zaal, welke meer dan vijf minuten hebben aangehouden.*)

» De algemeene begrootingswetten van het rijk voor de dienst van 1839 zullen u onmiddellijk worden aangeboden. De daarbij gevoegde toelichtingen zullen u daarvan het onderzoek gemakkelijk maken.

» Aanzienlijke buitengewone uitgaven zullen bij voortduring op het land moeten drukken, om onze strijdkrachten op eenen behoorlijken voet te handhaven. Desniettemin wordt u voor het oogenblik geene nieuwe vermeerdering van lasten voorgedragen.

» Niets is veranderd in de getalsterkte en in de positie van het leger, dat onze noordelijke grenzen bedreigt; de staat van ons leger behoort dus ook dezelfde te blijven.

» De troepen verdienen steeds, door hunne krijgstucht, hunne vorderingen in de manoeuvres en den goeden geest, welke hen bezielt, onze goedkeuring en onze belangstelling. De jaarlijksche vereenigingen in de kampen oefenen ten dezen aanzien den weldadigsten invloed uit.

» In de garnizoenen zijn het onderwijs, de gezondheid en het welzijn van den soldaat het voorwerp van mijne aanhoudende zorgen.

» De jongste zitting heeft aan het leger twee wetten geschonken, welke met ongeduld werden verwacht en met toejuiching ontvangen zijn. De wet, welke de militaire pensioenen betreft, is voor eene meer uitgebreide toepassing vatbaar geoordeeld; een nader ontwerp zal, dien ten gevolge, aan uwe beraadslagingen onderworpen worden.

» Dit zal ook het geval zijn met de nieuwe militaire wetgeving, waarvan de zamenstelling aan eene bijzondere commissie is toevertrouwd.

» Mijne regering heeft gebruik gemaakt van de wet van 25 Mei jl., waarbij zij gemagtigd was eene leening te sluiten, tot voortzetting van de werkzaamheden van den ijzeren spoorweg. Deze leening, welke tot eenen gunstigen koers is aangegaan, heeft het nationaal crediet bevestigd, en het openbaar vertrouwen versterkt.

» De duurte der granen had de verbruikers verontrust; maar de berigten, omtrent de opbrengst van onzen oogst ingekomen, zijn geschikt om de opgevatte vrees te doen verdwijnen.

» Menigvuldige pogingen worden aangewend, tot verbetering en uitbreiding van den landbouw, den handel en de nijverheid; zij dragen bij, om den welstand onder de verschillende klassen van ingezetenen te verspreiden, en de eendragt te versterken.

» De beoefening der kunsten ontwikkelt zich bij voortduring. De roem, door de verdienstelijke kunstenaars verworven, welke hun vaderland tot eer verstrekken, is de belooning voor hunnen arbeid.

» De aanmoedigingen, welke gij voor den bouw van schepen en voor de visschvangst hebt verleend, hebben eene uitbreiding gegeven aan dezen belangrijken tak nationalen rijkdom.

» Onze middelen van gemeenschap verbeteren en volmaken zich; de openbare werken van allerlei aard hebben eene levendige aanmoediging ontvangen, overal vereenigen de gemeenten en de provinciën hare pogingen bij die van den staat.

» Een groot gedeelte van de taak, welke het gouvernement op zich genomen had, door u voor te stellen, om een stelsel van ijzeren spoorwegen te decreteren, is vervuld; de nieuwe administratie, welke de ontginning der voor de circulatie opengestelde lijnen vereischte, is zamengesteld; de studiën en de werkzaamheden worden met eenheid en ijver voortgezet.

» Eene ondervinding van eenige jaren heeft geraden, om, op eene beduidende wijze, door eene nieuwe wet, de zamenstelling van de jury in materie van beteugeling te verbeteren.

» Ik vestig uwe aandacht op de ontwerpen van wet, bestemd om de regterlijke bevoegdheid en de cantonnale grensbepalingen te regelen. De beraadslagingen over deze wetten zijn des te dringender, omdat zij de eindelijke organisatie der vredegeregten blijven vertragen.

» De behandeling van het ontwerp van wet, omtrent het tweegevecht, reeds door den senaat aangenomen, is niet minder dringend; deze wet, en eene andere, betreffende hoon en laster, waarvan het ontwerp u in deze zitting zal aangeboden worden, zullen, naar ik hoop, eene weldadige uitkomst te weeg brengen, en den terugkeer van beklagenswaardige buitensporigheden voorkomen.

» Het werk van de verbetering der gevangenissen wordt met volharding voortgezet. Een ontwerp van wet zal u binnen kort worden aangeboden, tot daarstelling van een strafhuis, bijzonder ingerigt voor jeugdige misdadigers.

» De instellingen van liefdadigheid hebben talrijke aanmoedigingen ontvangen; toelagen zijn verleend aan de onderscheidene gestichten van doofstommen en blinden, en in het algemeen aan de inrigtingen, bestemd, om de wezenlijke armoede te ondersteunen. De inrigting van de krankzinnigenhuizen is op het punt om eene weldadige hervorming te ondergaan; de provinciale raden hebben zich met de beste gevoelens bezield getoond, en de regering zal geene middelen verzuimen, om de verbeteringen te bevorderen, waarvan de noodzakelijkheid zoo algemeen erkend is.

» De mededinging voor het onderwijs en de opvoeding der jeugd levert gelukkige uitkomsten op.

» De wet op het lager en middelbaar onderwijs, en de verbeteringen in de wetgeving op het hooger onderwijs, welke u zullen worden aangeboden, gelijk mede verschillende andere ontwerpen van een hoog gewigt zullen het onderwerp uwer werkzaamheden uitmaken.

» De ijver, waardoor zich uw arbeid onderscheidt, zal de zitting, welke gij zijt ingetreden, heilzaam voor het land maken, door het uitvaardigen van gewigtige wetten, welke het nog verwacht. Het is op deze wijze, dat gij op nieuw u deszelfs erkentenis zult verzekeren, en dat gij zult beantwoorden aan mijne levendige bezorgdheid, voor al wat de zedelijke en stoffelijke welvaart daarvan kan bevorderen."

Brussel, 14 *November*. De Belgische senaat heeft den heer *de Schiervelde*, een Limburger van geboorte, met 25 stemmen, tot haren voorzitter benoemd, terwijl de baron *de Stassart*, die deze waardigheid sedert 1830 onafgebroken vervuld had, slechts 15 stemmen heeft verkregen.

Deze verkiezing wordt aangemerkt als eene zegepraal der geestelijkheid, die steeds met leede oogen aan het hoofd van den senaat den grootmeester van de vrijmetselaren in België had gezien.

— In de kamer der vertegenwoordigers is de heer *Raikem* tot voorzitter benoemd, terwijl de heeren *Fallon* en *Dubus* tot ondervoorzitters zijn verkozen. Bij het vertrek van den post waren tot leden van de commissie voor het adres benoemd de heeren *Dumortier*, de schrijver van het bekende vlugschrift over de 24 artikelen, *Fallon*, die den heer *van de Weijer* ten aanzien van het punt van de schuld was toegevoegd, *Deschamps* en *Pollenus* (uit Limburg).

Antwerpen, 14 *November*. Het *Journal de Commerce* meent, dat de strekking van de aanspraak van vorst *Leopold*, betrekkelijk de Hollandsch-Belgische zaak, de goedkeuring van alle partijen in België moet wegdragen.

— Het *Journal d'Anvers* hecht aan de woorden van de aanspraak van vorst *Leopold*, dat de belangen en regten van België, met volharding en moed, zullen verdedigd worden, eene oorlogzuchtige beteekenis.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 15 *November*. Men verneemt dat aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, bij de hervatting van hare werkzaamheden, een ontwerp van wet zal worden aangeboden, betreffende het huwelijk van Z. K. H. den erfprins *van Oranje*, met H. K. H. mevrouw de prinses *Sophia*, tweede dochter van Z. M. den koning van Wurtemberg.

— Ofschoon in de aanspraak van den troon, bij de opening der tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal, geene melding is gemaakt nopens de droogmaking van het Haarlemmer meer, zoo vernemen wij echter van goederhand, dat dit ontwerp nog steeds een punt van rijpe overweging der regering uitmaakt; dat, naar aanleiding van het onderzoek, door de commissie, welke door Z. M. belast is, nader in overweging te nemen, in hoe verre het doelmatig is tot die droogmaking over te gaan, een nieuw plan geformeerd is, ten einde dit doel te bereiken; en dat dan dit ontwerp welligt nog een punt van beraadslaging in de tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal zou kunnen uitmaken.

Arnhem, 16 *November*. De *Bredasche Courant* van den 15den neemt de vrijheid de Belgische troonrede te vervalschen. De zinsnede betrekkelijk Nederland, in het oorspronkelijk luidende: »*Nos différends avec la Hollande ne sont point encore arrangés; les droits et les intérêts du pays sont la règle unique de ma politique; ils ont été traités avec le soin qu'exige leur importance;* ILS SERONT DÉFENDUS AVEC PERSÉVÉRANCE ET COURAGE;” wordt in de Bredasche courant, in stede van met de vertaling der onderschrapte woorden, besloten met de volgende verzinning: »Wij verwachten daarvan een' gunstigen uitslag.”

Zutphen, 15 *November*. Uit het vroeger medegedeelde twaalftal, heeft de kerkeraad alhier opgemaakt het onderstaande *zestal* van Predikanten, als:

D. D. *van Griethuizen*, te Sneek, met 21; *van Iterson*, te Weesp, met 20; *Jas*, te Purmerend, met 17; *Sluiter*, te Voorschoten met 17; *van Schermbeek*, te Terwolde, met 14, en *van Helbergen*, te Yhorst en de Wijk, met 12 stemmen.

Arnhem, 15 *November*. Uit het bestaande zestal heeft de groote kerkeraad der hervormde gemeente alhier heden geformeerd het navolgende *drietal* van Predikanten:

D. D. *van Iterson*, te Weesp; *Griethuizen*, te Sneek, en *van Haaften*, te Deyl en Enspijk.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM.

Gehuwd: 13 Nov. B. Meijer met C. ten Bosch. — 14 Nov. H. J. de Bruin met A. M. E. Koch.

Bevallen: 9 Nov. J. C. Bronbeek, geb. de Jongh, Z. — 11 Nov. J. Versteeg, geb. de Koning, D. — 14 Nov. K. Montaba, geb. Monfoort, D.

Overleden: 10 Nov. J. Neetens, Wed. A. Kortbeek, 68 j. — A. Knoops, 1 j. 3 m. — 12 Nov. G. Kreuiter, Wed. W. F. Smits, 78 j. — 13 Nov. A. Westhout, gehuwd met T. Boumans, 79 j. — 14 Nov. W. Kuiest, 5 j. 8 m.

TE ZUTPHEN.

Gehuwd: 14 Nov. M. Rhebijn met J. Uiterwijk. — C. Segenhout met A. Winterink.

Bevallen: 7 Nov. J. W. Vels, geb. Baanders, Z. — 8 Nov. A. C. Derksen, geb. Geels, D. — M. J. Kuijper, geb. Halling, D. — 9 Nov. H. Hendriks, geb. Beeker, D. — 10 Nov. J. van de Velden, geb. Kersseboom, D. — 11 Nov. J. H. Brokke, geb. Jansen, D. — 12 Nov. C. W. Landeweert, geb. Heijer, Z. — A. Berkel, geb. Schoenaker, D. — F. Muis, geb. Mikkes, D.

Overleden: 9 Nov. B. J. Wiemelink, 60 j. — C. M. van Leeuwen, 8 w. — 10 Nov. A. Beeks, ½ j. — 12 Nov. S. L. Snijer, 95 j. — Doodgeb. D. van B. Teerink en J. Endeman. — 14 Nov. H. R. de Rooij, 2 j.

TE TIEL.

Gehuwd: Geene.

Bevallen: 8 Nov. A. van Uden, geb. van Eck, D. — J. C. M. Bosch, geb. de Jongh, D. — 9 Nov. M. van Alphen, geb. Malkers, D. — 12 Nov. J. van Wessem, geb. ten Bosch, Z. — C. de Leeuw, geb. Emans, D. — 13 Nov. B. de Jongh, geb. van Kraaikamp, Z. — 14 Nov. J. G. van Erkel, geb. van Hemert, Z. — C. van Gameren, geb. Heij, Z.

Overleden: 11 Nov. J. Alberti, 32 j.

Marktprijzen te Arnhem.

[illegible]

Oude Weit van ƒ 10,80 tot ƒ 12,00; *Nieuwe Weit* van 1838 van ƒ 8,40 tot ƒ 11,60; *Rogge* van ƒ 6,00 tot ƒ 8,00; *Boekweit* van ƒ 4,40 tot ƒ 5,40; *Garst* ƒ 4,20 tot 5,10; *Voerhaver* van ƒ 2,20 tot ƒ 2,80; *Paarde Boonen* ƒ 5,00 tot ƒ 5,50; *Graauwe Erwten* van ƒ 6,50 tot 9,50; *Groene Erwten* van ƒ 6,50 tot ƒ 9,50; *Geele Erwten* van ƒ 5,50 tot ƒ 6,50; *Aardappelen* van ƒ 1,20 tot ƒ 2,00; *Boter* van ƒ 0,50 tot ƒ 0,80 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Nov. 1 E. 8 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 7 D.
Den 16 Nov. 1 E. 8 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 3 D.

Waterhoogte voor Keulen.

10 November, 6 voet, 2 duim.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.